

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2017

49/2017

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 117 a §:n 1 momentti, 121 a §, 122 §:n 1 momentti, 124 §:n 1 ja 2 momentti, 126 §:n 2 momentti, 185 §:n 1 momentti ja 208 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 117 a §:n 1 momentti ja 124 §:n 1 ja 2 momentti laissa 813/2015, 121 a § laissa 1214/2013, 122 §:n 1 momentti laeissa 813/2015 ja 291/2016, 185 §:n 1 momentti laissa 631/2011 ja 208 §:n 1 momentti laissa 1341/2014, sekä *lisätään* lakiin uusi 120 a ja 120 b § seuraavasti:

117 a §

Turvaamistoimien määrämisen yleiset edellytykset

Ulkomaalaiseen voidaan kohdistaa 118—122 ja 122 a §:ssä tarkoitettu turvaamistoimi, jos se on välttämätöntä ja oikeasuhtaista:

- 1) hänen maahantulonsa tai maassa oleskelunsa edellytysten selvittämiseksi; taikka
- 2) hänen maasta poistamistaan koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai täytäntöönpanon turvaamiseksi taikka muutoin maasta poistumisen valvomiseksi.

120 a §

Asumisvelvollisuus

Jos 118—120 §:ssä tarkoitettut turvaamistoimet eivät ole riittäviä, kansainvälistä suoje-
lua hakenut ulkomaalainen voidaan määrätä asumaan nimetyssä vastaanottokeskuksessa
ja ilmoittautumaan siellä yhdestä neljään kertaa vuorokaudessa. Ilmoittautumiskertojen
määrää päätettäessä tulee yksilöllisen arvioinnin perusteella varmistaa, että asumisvel-
lisuuteen määrätyn oikeuksia ei rajoiteta enempää kuin se on välttämätöntä ja että turvaa-
mistoimen tarkoitus toteutuu.

Asumisvelvollisuus on voimassa enintään 14 kuukautta asumisvelvollisuuden alkami-
sesta.

Turvaamistoimen määrännyt viranomainen voi vastaanottokeskuksen johtajaa kuul-
tuaan myöntää vastaanottokeskuksessa asumaan määrätulle ulkomaalaiselle luvan jättää
tilapäisesti ilmoittautumatta painavan henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Jos vastaanottokeskuksessa asumaan määrätty ulkomaalainen ei noudata asumisvel-
lisuuttaan, on vastaanottokeskuksen ilmoitettava velvollisuuden laiminlyönnistä välittö-
mästi velvoitteen määränneelle viranomaiselle.

Asumisvelvollisuuden toteutumista valvovaan vastaanottokeskuksen henkilökuntaan
kuuluvaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingon-
korvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

120 b §

Lapsen asumisvelvollisuus

Jos 122 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset lapsen säilöön ottamiselle täyttyvät, voidaan 15 vuotta täyttänyt ilman huoltajaa oleva kansainvälistä suojelua hakenut lapsi, jota koskeva päätös maasta poistamisesta on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi, säilöön ottamisen sijasta määrätä asumaan nimetyssä vastaanottokeskuksessa ja ilmoittautumaan siellä yhdestä neljään kertaa vuorokaudessa. Ilmoittautumiskertojen määrää päätettäessä tulee yksilöllisen arvioinnin perusteella varmistaa, että asumisvelvollisuuteen määrätyn oikeuksia ei rajoiteta enempää kuin se on välttämätöntä ja että turvaamistoimen tarkoitus toteutuu. Vastaanottokeskukseen ja sen henkilökuntaan sovelletaan, mitä 120 a §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Lapsen, jolle on määrätty lapsen asumisvelvollisuus, on oleskeltava vastaanottokeskuksen alueella. Turvaamistoimen määrännyt viranomainen voi vastaanottokeskuksen johtaja kuultuaan myöntää lapselle luvan poistua tilapäisesti vastaanottokeskuksen alueelta painavan henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Lapsi on päästettävä vapaaksi viimeistään yhden viikon kuluttua asumisvelvollisuuden alkamisesta. Lapsen asumisvelvollisuutta voidaan jatkaa enintään yksi viikko, jos se on välttämätöntä maasta poistamisen täytäntöönpanon turvaamiseksi.

Jos lapsi ei noudata asumisvelvollisuuttaan, hänet voidaan ottaa säilöön 122 §:n 1 ja 3 momentissa säädettyjen edellytysten edelleen täytyessä.

Lapsen asumisvelvollisuuden määräämiseen sovelletaan säilöön ottamisesta päättämisestä ja tuomioistuinkäsittelystä säädettyjä menettelyjä.

121 a §

Pakenemisen vaara

Pakenemisen vaara voi olla kyseessä, jos 118—120 ja 120 a §:ssä tarkoitettua turvaamistoimea on käytetty, mutta se on osoittautunut riittämättömäksi, tai jos ulkomaalainen on vaihtanut asuinpaikkaansa ilmoittamatta yhteystietojaan viranomaiselle. Arvioitaessa pakenemisen vaaraa otetaan huomioon henkilön tilanne kokonaisuudessaan.

122 §

Lapsen säilöön ottaminen

Edellytyksenä lapsen säilöön ottamiselle on, että:

- 1) 121 §:n 1 momentissa säädetty edellytys säilöön ottamiselle on olemassa sekä yksilöllisen arvioinnin perusteella todetaan 118—120, 120 a ja 120 b §:ssä tarkoitettujen turvaamistoimet riittämättömiksi ja säilöönotto viimesijaisena keinona välttämättömäksi;
- 2) lasta on 6 §:n 2 momentin mukaisesti kuultu ennen päätöksen tekemistä; ja
- 3) sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämälle virkasuhteessa olevalle sosiaalioikeudelle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

124 §

Säilöön ottamisesta ilmoittaminen ja tuomioistuinkäsittely

Säilöön ottamisesta, 123 a §:n 2 momentissa tarkoitettua poikkeuksellista sijoittamisesta ja lapsen asumisvelvollisuudesta päättäneen virkamiehen on viipymättä ja viimeistään säilöön ottamista tai asumisvelvollisuuden alkamista seuraavana päivänä ilmoitettava asiasta säilyttämispaikkakunnan kärjäoikeudelle tai kiireellisessä tapauksessa muullekin kärjäoikeudelle sen mukaan kuin oikeusministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Il-

moitus voidaan tehdä puhelimitse tai sähköisesti. Puhelimitse tehty ilmoitus on viipymättä toimitettava kirjallisena kärjäoikeudelle.

Kärjäoikeuden on otettava säilöön ottamista ja 123 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua poikkeuksellista sijoittamista sekä 120 b §:ssä tarkoitettua lapsen asumisvelvollisuutta koskeva asia käsiteltäväksi viipymättä ja viimeistään neljän vuorokauden kuluttua säilöön ottamisesta tai asumisvelvollisuuden alkamisesta. Mainitun 123 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä ilman huoltajaa olevan lapsen säilöön ottamista koskevassa tapauksessa asia on otettava käsiteltäväksi viipymättä ja viimeistään vuorokauden kuluttua ilmoituksesta.

126 §

Kärjäoikeuden päätös

Kärjäoikeuden määrätessä säilöön otetun pidettäväksi edelleen säilössä hänet on määrättävä passitettavaksi 123 a §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun säilytyspaikkaan. Jos edellytyksiä ulkomaalaisen pitämiseen tutkintavankien säilytyspaikassa ei enää ole, kärjäoikeuden on määrättävä ulkomaalainen palautettavaksi ulkomaalaisten säilöönottotilaan.

185 §

Ulkomaalaisrikkomus

Ulkomaalainen, joka tahallaan

1) oleskelee maassa ilman vaadittavaa matkustusasiakirjaa, viisumia tai oleskelulupaa taikka laiminlyö velvollisuutensa rekisteröidä oleskelunsa taikka hakea oleskelulupakortti, oleskelukortti tai pysyvä oleskelukortti,

2) oikeudetta tekee ansiotyötä tai harjoittaa elinkeinoa,

3) jättää noudattamatta 118 §:n nojalla määrätyn ilmoittautumisvelvollisuuden, 119 §:n nojalla määrätyn muun velvollisuuden, 120 a §:n nojalla määrätyn asumisvelvollisuuden, 120 b §:n nojalla määrätyn lapsen asumisvelvollisuuden tai 130 §:n nojalla annetun kutsun saapua antamaan tietoja oleskelustaan tai

4) tulee maahan, vaikka hänelle on määrätty maahantulokielto yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä, on tuomittava *ulkomaalaisrikkomuksesta* sakkoon.

208 §

Tiedottaminen yhdenvertaisuusvaltuutetulle

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tietoon on saatettava tämän lain mukaiset päätökset, jotka koskevat oleskeluluvan myöntämistä kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella taikka ulkomaalaisen käännättämistä, maasta karkottamista tai pääsyn epäämistä. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tietoon on viipymättä saatettava myös ulkomaalaisen säilöönottoa ja lapsen asumisvelvollisuutta koskevat päätökset. Yhdenvertaisuusvaltuutetun pyynnöstä hänen tietoonsa on saatettava muutkin tämän lain mukaiset päätökset sekä 152 b §:ssä tarkoitettu maasta poistamisen täytäntöönpanon valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot.

49/2017

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2017.

Helsingissä 27 päivänä tammikuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Paula Risikko